

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus VI. An Angeli naturaliter cognoscant secreta cordium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Christi: sed anima Christi per species infusas cognovit futura contingentia: ergo & illa per species infusas cognoscit Angelus.

Respondeo distinguendo majorem, sunt perfectiores quoad modum representandi, & universalitatem specierum, concedo, quoad multitudinem objectorum, nego. Nam quia species Christi D. debebant servire supernaturali scientiæ ipsius, per quam ceu Caput hominum & Angelorum omnia futura, cordiumque secreta cognoscit, ideo habebant virtutem superadditam futura representandi, prout docet S. D. in 3. p. q. 11. a. 4.

7. Colliges ex dictis primò. Quamvis Angelus intelligat omnia illa præterita, quæ vidit aliquando præsentia, vel quæ suæ existentia aliquid vestigium reliquerunt; non tamen posse naturaliter cognoscere illa præterita libera & contingentia, quæ nunquam cognovit præsentia, & quæ nullum sui vestigium reliquerunt: quia hæc ita se habent ad intellectum Angeli, ac si nunquam existissent;

nec est aliquid assignabile, ratione cuius illorum notitia Angelo tribui possit. Unde & Sacra Scriptura pro nota divinitatis non solum ponit futurum, sed etiam præteritorum cognitionem in illa. 41. *Accedant & nuntient nobis, quæcumque ventura sunt, priora quæ fuerunt, nuntiate, & promissus cor nostrum, &c.* hoc est, interprete D. Hieron. *Dicite nobis præterita, vel futura, & ex eorum eventibus vestram potentiam demonstrate.*

Colliges secundo. Dæmones non posse futura verè prædicere, nisi DEUS medianibus bonis Angelis ipsis revelet, sicut & improbis hominibus quandoque revelat, quemadmodum contigit in Balaamo, Caipha, & Sybillis. Advertit quoque S. Augustinus l. 1. de Gen. ad lit. dæmones aliquando futura explicare ex scriptis & dictis aliorum, quibus facta est revelatio, vel illa conjecturaliter cognoscere ex propensione causarum, aut concursu lyderum, ad quorum cognitionem sunt sagacissimi.

ARTICULUS VI.

An Angeli naturaliter cognoscant secreta cordium?

SUMMARIUM.

1. Status questionis.
2. Auctoritates contra naturalem cognitionem secretorum.
3. Ratio intrinseca à jure & exigentia cognitionis Angelicæ.
4. Ratio a posteriori ex præjudicio locutionis Angelicæ.
5. Objecta PP. Auctoritas explicatur.
6. Actus liberi non continentur intra objectum proportionatum intellectus Angelici.
7. Conditio necessaria ad cognoscenda secreta cordium est directio voluntatis illa communicantis.
8. Objecta contra directionem voluntatis diluuntur.
9. Occultatio secretorum cordis non fit ex denegatione extrinseca Divini concursus, aut defectu speciei representantis.
10. Angelus naturaliter non cognoscit mysteria gratia.
11. Cognoscit tamen naturaliter alterius Angeli species & habitus.

§. I.

Statuitur resolutio negativa.

1. **P**ER secreta cordium intelligimus internos actus intellectus & voluntatis, qui sistant intra potentiam, neque in alio signo, vel actu externo refluunt; quorum aliqui sunt necessarii, alii verò liberi, vel elicitive, ut actus voluntatis, vel imperativè ut actus intellectus. De actibus necessariis, velut etiam de actibus phantasia & appetitus sensitivi communis est sententia cum S. D. hic a. 3, illos quoad substantiam ab Angelo cognosci, quia ut sic sunt effectus verè naturales communes brutis animantibus, pertinentes ad ordinem naturæ, adeoque continentur sub objecto proportionato naturæ intellectualis. De liberis ergo actibus instituta questione, fit

2. **CONCLUSIO** *Angelus non potest naturaliter cognoscere secreta cordium: seclusa vel speciali revelatione, vel ad Angelum cognoscentem dire-*

ctione. S. D. hic a. 4. Ita pluribus locis S. Scriptura insinuat soli DEO ejusmodi cognitionem tribuens: veluti Psalmo 7. *scrutans corda & rens DEVS.* & Jer. 17. *præteritum est cor hominis, & inscrutabile, quis cognosceret illud? Ego Dominus scrutans corda & rens.* In quæ verba D. Hieron. *Hinc discimus, quod nullus scit cogitationem hominum, nisi solus DEVS.* Accedit D. Augustinus in Psal. 41. loquens: *antequam DEVS manifestaret diei iudicii consilia cordium, omne cor omni homini clausum est.* Et D. Athanasius Epist. 27. *Præsentium, inquit, & cognitor cordium DEVS, non enim Angeli cordis abscondita vel futura videri possunt.* D. quoque Ambrosius Christi Divinitatem probat ex eo, quod *vidit cogitationem eorum.* Luc. 11.

Probatur primò ratione S. D. à priori. Illa scilicet objecta ex se Angelus naturaliter cognoscit, quæ sunt partes universi, pertinentes ad ordinem universi, sive dominio subijciuntur, sed liberi actus voluntatis non pertinent ad ordinem universi, nec sunt partes ipsius, nec ejus dominio subijciuntur: ergo illos Angelus naturaliter non cognoscit. major inde patet, quia illa solum continentur intra objectum proportionatum cognitioni Angelicæ; ad quæ cognoscenda Angelus jus habet aut exigentiam naturalem; sed jus habet in tantum actus, quippe suo dominio subiectos, aut item in alienos, quippe alterius Angeli libertati & dominio subiectos; exigentiam quoque naturalem tantum habet ad cognoscendas omnes partes universi, tanquam pars primaria & nobilitata universi; ergo hæc sola objecta Angelus naturaliter cognoscit. Minor quoque probatur. Ordo partium hujus universi consistit in concatenatione causarum, seu dependentia & communicatione inferiorum, quam habent causæ superiores cum inferioribus, unde si quæ causa vel potentia est exempta ab eodem influxu dependentia & communicatione, est etiam extra ordinem universi, nec proinde actus ipsius alteri potentia, quam à qua elicitur, & a qua

in efficiendo dependet potest esse subiectus. Atqui liberi actus interni voluntatis sive elicit, & intra voluntatem existentes, sive imperati & exigentes in intellectu nullam habent dependentiam, & communicationem influxus, præterquam ab ipsa voluntate vel intellectu elicientis: ergo non sunt partes pertinentes ad ordinem univerti.

Probatur 3. ratione à posteriori. Si cogitationes & actus interni, quamprimum eliciuntur, fierent juris publici, & profiterentur aliorum quorumcunque cognitioni, rueret dominium, quod habet natura intellectualis in suos actus liberos, & mutua locutio Angelorū: consequens est absurdum: ergo. Sequela probatur. Ad perfectum dominium & jus in suos actus pertinet, ut tollantur impedimenta, quæ perfectio dominio præiudicium inferunt: sed hæc impedimenta non tollantur: siquidem stante tali publicatione conceptum natura rationalis multum retraheretur ab elicientis suis actibus, & voluntas multa quasi invita decerneret: nulla quoque foret communicatio & directio conceptuum, in qua locutionem Angelorum consistere in seq. dicemus, siquidem conceptus ante omnem directionem jam omnibus forent manifesti.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijciens primò authoritatem SS. PP. è quibus noster Venerabilis Beda l. 2. in Job. c. 7. sic loquitur. *Non enim quidquam affectum suorum ad invicem latere potest: simplices enim creatura nullum habentes quævis obstaculum corpulentum perspicua sibi sunt.* Et D. Gregorius noster l. 18. moral. c. 27. *In beatitudine resurgentium unus erit perspicabilis alteri, sicut ipse sibi: & cum unusquisque intellectus attenditur, simul conscientia penetratur.*

Respondeo, SS. PP. mentem esse, nos post resurrectionem nullum habituros obstaculum ex corporum conjunctione, quale nunc patimur, ne unus internas alterius cogitationes (supposita tamen illius directione & communicatione) possit cognoscere: ut enim S. D. hic a. 4. duplex datur impedimentum, quò minus unus alterius mentem penetret, scilicet propter grossitiam corporis, & propter voluntatem claudens sua secreta: primum autem obstaculum tollitur in resurrectione, ac est in Angelis: sed secundum impedimentum manebit post resurrectionem, & modò est in Angelis.

Obijciens secundò. Angelus naturaliter cognoscit, quicquid pertinet ad proportionatum objectum ipsius: Sed actus liberi pertinent ad proportionatum objectum intellectus Angelici: ergo illos naturaliter cognoscit. Minor probatur. Omnis entitas naturalis continetur intra objectum proportionatum intellectus Angelici: sed actus liberi utique sunt quedam entitates naturales: ergo continentur intra proportionatum objectum intellectus Angelici.

Respondeo negando minorem, cujus probationem distinguo. Omnis entitas naturalis & pertinet ad ordinem nature continetur intra proportionatum, &c. concedo majorem, pertinet ad

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. 1.

ordinem morale, nego majorem, & sic distincta minore, nego consequentiam.

Dices. Angelus habet species liberorum actuum 7. repræsentativas, & quidem in actu secundo, siquidem actu existunt: ergo illos actu cognoscit.

Respondeo negando alterum membrum antecedentis, ejusque probationem distinguo: actu existunt, ut tamen remaneant sub libertate & dominio elicientis, donec per directionem suæ libertatis illi velint aliis innotescere, concedo; ut trahantur ad naturalem ordinem univerti, sic nego. Igitur ulterius requiritur, ut Angelus velit, & consentiat, suum conceptum alteri Angelis esse cognitum, quâ directione voluntatis, tanquam conditione sine quâ non posita, jam alteri Angelo quodammodo jus acquiritur, ad illius conceptus cognitionem, & species, quæ illum conceptum prius repræsentabat tantum in actu signato, jam etiam repræsentat in actu secundo & exercito.

Obijciens tertio. Si liberi actus voluntatis non 8. continentur intra proportionatum objectum Angelici intellectus, tunc ne quidem post conceptus directionem & communicationem poterit Angelus illos cognoscere, siquidem directio conceptus non facit, quòd sint pars univerti: at consequens est absurdum: ergo.

Confirmatur primò. Ipsamet directio & manifestatio conceptus est actus liber voluntatis: ergo ad ipsius manifestationem necessaria erit nova directio, & sic in infinitum.

Confirmatur secundò. Angelus inferior per directionem sui conceptus possit illuminare superiorum, quia illuminatio est manifestatio veritatis ignota, sed consequens est absurdum: ergo.

Respondeo negando sequelam, & ad probationem dico: licet Angelus per directionem sui conceptus non faciat, ut suus conceptus sit pars univerti, facit tamen, ut sit pars objecti alterius Angelis: non enim tantum illud omne pertinet ad objectum Angelicæ cognitionis, quod est pars actualis univerti, sed etiam ad quod cognoscendum Angelus jus habet & exigentiam; sed posita directione Angeli loquentis, alter Angelus jus habet & exigentiam ad percipiendum illum conceptum, cum hoc sit Angelicæ societatis proprium: ergo.

Ad 1. confirmationem Respondeo. Directionem & se ipsam & alium actum internum eadem operâ manifestare, quemadmodum lux simul se & colorem manifestat.

Ad 2. confirmationem negatur sequela, quia, ut mox dicetur, illuminatio Angelorum non est qualiscunque veritatis ignota manifestatio, sed per modum magisterii, & de veritatibus specialiter à DEO revelante pendentibus.

§. III.

Corollaria.

Inferes ex dictis primò. Cogitationes cordis 9.

Angelicæ cognitioni occultati, non ex sola extrinseca denegatione divini concursus, ut Scotus voluit: aut enim talis concursus esset debitus, aut indebitus. Si indebitus, reddenda est ratio, & aliud fundamentum ostendi debet, cur ad cogitationum cognitionem Angelo non debeat concurrere,

M m 2

curtus,

curfus, qui tamen ipsi debetur ad cognitionem aliorum entium & effectuum naturalium. Aut est debitus; & tunc se queretur, quòd DEUS Angelis etiam Beatis inferret perpetuam violentiam, denegando concursum debitum ad objecti proportionati cognitionem. Sed neque ex defectu speciei representantis, ut docent Suarez & Arrubal; non enim Angelus objectorum naturaliter à se cognoscibilium species successivè acquirit, sed habet illas simul ab initio creationis insulas: atque ad cognoscendam Angeli operationem non eger alià specie, quàm quæ ipsam Angeli essentiam representat, velut infra (ubi de Angelorum locutione) dicitur.

Oritur ergo hæc occultatio ex intrinseca impotentia cognoscendi, eò quòd secreta cordium nec ad ipsum Angelum, neque ad ordinem universi, adeòque nec ad objectum proportionatum Angelicæ cognitionis pertineant, priusquam ad ipsum Angelum dirigantur: hæc quippe posita directione jam Angelo jus ad illorum cognitionem acquiritur, illaque latitudinem objecti Angelici ingrediuntur.

10. Inferes secundò, Angelos non cognoscere naturaliter mysteria gratiæ: tum quia sunt altioris & supernaturalis ordinis, ac proinde excedunt proportionem cujuslibet creati intellectus; tum quia si Angelus alterius Angeli cogitationes non novit, quia ista à libera ejus voluntate depen-

dent, multò minùs potest naturaliter intelligere illa mysteria, quæ ex sola DEI voluntate dependent; qua de causa Apost. 1. Corinth. 2. *quæ sunt hominis, inquit, nemo novit, nisi Spiritus hominis, qui in ipso est: ita & quæ sunt DEI, nemo novit nisi Spiritus DEI.*

Inferes tertio. Ab Angelo cognosci species alterius Angeli intellectui insulas, & habitus intra ipsum intellectum aut voluntatem productos.

Ratio est: quòd species & habitus sunt accidentia, quibus Physica & naturalis virtus Angeli necessariò modò perficitur & informatur; sicque habent se per modum naturæ, & pertinent ad integrationem & ornatum Universi: Sed quæ tali modo se habent, pertinent ad ad objectum proportionatum cognitionis Angelicæ; ergo.

Verùm, cognoscuntne etiam nostros habitus liberis actibus acquisitos? Respondeo affirmativè: nam & isti semel producti per modum formæ naturalis potentias animæ perficiunt, vel informant. Nec refert, quòd Angelus possit exinde devenire in cognitionem nostri actus liberi, quia hoc modo Angelus non cognoscit actum liberum in seipso & prout egreditur à voluntate, sed solum in aliquo effectu, & signo naturali, quod non est inconveniens: cum hoc modo actus internos eorumque intentionem cognoscere possit ex actibus externis.

DISPUTATIO XXXI.

DE

Modo cognitionis Angelicæ.

Ad q. 58.

Vidimus cum S. D. quidditatem, medium, & objectum cognitionis Angelicæ. Superest, ut & modum, quò objecta cognoscit, disquiramus: ad hunc partem pertinent duratio, unitas & simplicitas Angelicæ cognitionis, de quibus fit

ARTICULUS I.

An Angelus aliqua objecta semper, aut plura simul intelligat?

SUMMARIUM.

1. Angelus semper est in actu secundo cognoscendi seipsum.
2. Et DEVM tanquam terminum suæ dependentiæ.
3. Alia objecta non semper actu cognoscit.
4. Quid sit cognoscere multa ut multa?
5. Angelus non cognoscit simul multa ut multa.
6. Potest intelligere simul plura diversi ordinis.
7. Disparitas inter plures species in actu primo, & intellectiones in actu secundo.
8. Quinam habitus in intellectu Angelico admitti possint?

§. I.

Resolvitur prima pars questi.

1. Questio solum movetur de naturali Angeli cognitione. (nam beatificà visione divinam essentiam à Beatis Angelis jugiter intelligi

aliunde constat) Et ad primæ partis resolutionem fit

CONCLUSIO *Intellectus Angeli (1.) se, & (2.) DEVM semper actu cognoscit: (3.) non aliam alia objecta.*

Prima pars probatur. Omne vivens semper est in actu alicujus operationis vitalis sibi maxime connaturali, & radice aliarum operationum: ergo & Angelus. Sed non est aliqua operatio connaturalior Angelo tanquam substantia intellectuali, quæque sit aliarum radix, quàm cognitio simplicis, nam & objectum connaturalissimum est ipsi sua essentia, eaque se ipsam intellectui per modum speciei identidem representat; & ex cognitione suæ substantiæ Angelus ad aliorum quoque cognitionem determinatur: ergo.

Secunda pars probatur. Cognitione comprehensiva effectus etiam attingit causam: ergo cognitione